

Отчетен доклад

на деканското ръководство на ФСлФ за периода 23.11.2023 – 13.11. 2024 г.

Уважаеми колеги,

Преди да се опитам да отчета изминалата година, бих искала да започна с благодарностите. И не от куртоазия, а защото свършеното през годината се дължи на колективните усилия на деканското ръководство, администрацията и всички преподаватели и студенти във Факултета. В този период важни бяха отделните лични инициативи, различните идеи, творческата енергия на колегите и студентите. Преди една година казах колко е съществено Факултетът да се усеща като общност и да излъчва такова послание и в публичното пространство. Мисля, че в това отношение успяхме и в момента действаме като един екип, който знае своята мисия и се стреми да я осъществява чрез всички свои начинания.

Като деканско ръководство за работата ни през цялата тази година изключително съществена беше стабилността, която идваше от действията на Албена Дъбова, Клавдия Попова, Веселина Босева, Анни Драганова, Силвия Ганчева, Людмила Милошева, Йоанна Нейкова, Надежда Радованова, Емилиян Николов, Ружа Мускурова, Ина Михайлова, Ваня Гелева. Без тази административна подкрепа никое от добрите ни намерения нямаше как да стане факт. Затова и изказвам огромната ни признателност към изброените колеги.

Още нещо имаше през тази година, което показва колко е важна личната инициатива и колко важни са действията на всеки един преподавател за стабилността на целия Факултет. ФСлФ винаги е участвал в Дните на

отворените врати на СУ, правил е и свой Ден на отворените врати, но през изминалата година нито студентите, нито преподавателите се задоволиха с това. Стартира една целенасочена кампания за популяризиране на факултета. Много колеги пътуваха по срещи в страната, посетиха своите родни училища, откликнаха на покани на учители и директори. Благодаря специално на доц. Ани Бурова, която канализира тази енергия, както и на най-активните – гл. ас. д-р Славея Димитрова, гл. ас. д-р Кристиян Янев, Недялко Желев, гл. ас. д-р Тиха Бончева, гл. ас. д-р Мая Радичева, Силвия Ганчева, доц. Венера Байчева, гл. ас. д-р Катрин Костова, доц. д-р Огнян Ковачев.... Както и – разбира се – на Студентския съвет в лицето на неговия председател Валентина Златева, на Адриана Андреева, Виктория Лъондова, Магдалена Методиева и всички останали студенти, които бяха много активни. Благодаря на Студентския съвет и заради активността при записването на новите студенти. С тяхна помощ студентите по-лесно се ориентират във формулярите и отиват да се запишат в отдел „Студенти“ с правилно попълнени документи.

Накратко, прекъснахме кривата, според която чакахме да бъдем избрани, и минахме в режим на реклама. Може би за някои от вас това изглежда като компромис, но в днешния свят, при огромното предлагане от страна и на чуждите, а и на българските университети, единствената адекватна мярка е ние да започнем да таргетираме своите студенти и да им показваме защо трябва да ни изберат. Нещо повече, очертах се и градовете и регионите, към които трябва да се целим по-активно. Освен София, това са Варна, Бургас, Враца, Стара Загора, Перник и регионът, Гоце Делчев, Петрич и регионът. Защото профилът на записаните ни показва, че от Пловдив или Велико Търново, да кажем, приемаме много малко студенти. С което не

искам да кажа, че няма да се рекламираме в тези градове, но трябва да ни е ясно къде трябва да сме особено активни.

Тук е мястото специално да благодаря и на пиара на Факултета Арманда Димитрова, както и на гл. ас. д-р Франческа Земярска за рекламата във *Фейсбук*, *Инстаграм*, *Тик-ток*. Знам, че и това може би изглежда лековато за част от колегията, но практиката показва, че трябва да сме там, където са младите хора, както и техните родители, и да не се свеним да ги таргетираме. Защото все повече се сблъскваме с поколения, на които трябва да се покаже смисълът от изучаването на специалностите, които предлагаме. Трябва да сме постоянни и търпеливи в това, ако искаме да имаме студенти, които не просто да влязат, но и да останат и да завършат Факултета, при това – с удовлетворение.

Благодаря и на доц. Владислав Миланов за публичните срещи с журналисти и писатели, които организира и които допълнително първокурсниците и им показват посоки за бъдеща реализация.

Резултатът от кампанията, както казах, беше наистина мотивиращ. Запълнихме местата във всички свои специалности без „Руска филология”. Но и там, като се има предвид, че агресията на Русия срещу Украйна продължава, успяхме да запишем 20 първокурсници и ни останаха само 10 незаети места. Така че намирам и това за успех.

Нещо повече, голяма част от студентите във Факултета са приети по своите първи желания. Анкета с първи курс показва, че около 70% от студентите във всичките ни специалности са посочили конкретната специалност на първо място сред желанията си, а информация са получили от сайта, от своите родители и учители по БЕЛ, от срещите с представители на

Факултета. Анкетите твърдо показват, че за нас работата с учителите в София и страната трябва да продължи да бъде първостепенен ангажимент.

Освен това тази година и балът на приетите беше особено висок. След второто класиране имаше неприети кандидати за специалност „Българска филология“ с оценка от матурата 5:43. Мисля, че това само по себе си е достатъчно красноречиво.

Прием

ОКС „Бакалавър и магистър след средно образование“

Започваме с данните по специалности за настоящата година, както и с обща справка за студентите ни по специалности и курсове.

Първи курс, 2024/2025 г.

Специалност	Държавна поръчка		Платено обучение	Възстановени	Чужденци	Общо записани студенти в I курс
	Планиран прием	Записани				
Българска филология (редовно)	100	97	9	3	1	110
Българска филология	45	44	4	2	—	50

(задочно)						
Славянска филология	40	39	1	1	—	41
Руска филология	30	19	1	—	—	20
Балканистика	15	14	—	—	—	14
Общо	230	213	15	6	1	235

А ето и данните за останалите курсове:

Специалност	Записани	Прекъснали	Платено	Освободени от такса
БФ- редовно				
Втори курс	91	4	3	1
Трети курс	95	8	5	1
Четвърти курс	77			
	370	15	17	3
БФ - задочно				
Втори курс	26			
Трети курс	24	3		
Четвърти курс	17	3		
Пети курс	22			
	133	8	4	

Славянска ф-я				
Втори курс	20	1		
Трети курс	17	2		
Четвърти курс	24		1	1
Пети курс	11			
	112	4	2	1
Руска ф-я				
Втори курс	9	2		
Трети курс	15			
Четвърти курс	14	1		
	57	3	1	
Балканистика				
Втори курс	8			2
Трети курс	9			
Четвърти курс	5			
Пети курс	5			1
	41			3
Общо във всички специалности	713	30	24	7

За разлика от предходни години тазгодишната кампания за прием в Софийския университет предвиждаше само две класирания (вместо досегашните три). Данните показват, че за нашия Факултет класирането на три етапа е по-удачно, особено за най-голямата ни специалност „Българска

филология“, където местата най-вероятно щяха да бъдат напълно запълнени на трето класиране. Затова при обсъждането на кандидатстудентската кампания на университетско ниво ръководството на Факултета ще предложи възстановяване на третото класиране.

Броят на студентите, записани в платена форма на обучение, остава стабилен и се движи в границите, установили се в последните години.

Както се спомена, за добрия резултат от приема влияние оказва фактът, че през настоящата година Факултетът по славянски филологии предприе целенасочена кандидатстудентска кампания. С тази цел беше създадена работна група, включваща членове на всички катедри във Факултета, както и представители на студентите. Групата работи в сътрудничество с Кариерния център и със Студентския съвет на Факултета. Бяха актуализирани анотациите за специалностите на Факултета в кандидатстудентските материали, разпространявани от Софийския университет, както и на сайтовете на Университета и на Факултета. Беше разработена презентация с кандидатстудентска информация за Факултета, както и дипляни, представящи различните специалности. Осъществен бе контакт с над 60 училища в страната, на които бяха предоставени информационни материали за приема и специалностите във Факултета, в 11 от тях бяха организирани срещи с учениците от XI и XII клас с участието на преподаватели и студенти от Факултета. През март т. г. Студентският съвет на ФСлФ участва в традиционния Ден на отворените врати на Софийския университет, ориентиран към кандидат-студенти, а през април организира и Ден на отворените врати специално за нашия Факултет, който премина с голям успех. Вече споменахме, че сред студентите в настоящия първи курс, както и в предходния, беше проведена анкета, целяща да проучи ефективните

средства за информиране и привличане на кандидат-студентите. Както анкетите, така и резултатите от приема показват, че информационните кампании сред бъдещите кандидат-студенти дават резултат, така че усилията в тази посока ще продължат и ще се разширят през настоящата година.

Учебна дейност

Организацията на учебната дейност във Факултета се движи според установения ред и график.

От миналата учебна година бе въведена промяна в правилата за избор на избираеми дисциплини, като отпадна ограничението за горна граница на броя студенти в избираемите курсове. Целта е да се избегне притеснението на студентите дали ще успеят да запишат необходимите им според учебните планове СИД-ове. Проведените след промяната две кампании за избор на СИД протекоха успешно.

Бяха актуализирани правилата за провеждане на защити на дипломни работи с цел да се регламентира съхраняването на защитените във Факултета дипломни работи в електронен вариант във фондовете на Централната университетска библиотека.

През миналия и настоящия семестър във Факултета протича процес на актуализация на учебните програми, в който участват всички катедри. Това се налага заради предстоящата през следващата година програмна акредитация, но също така допринася за системното оптимизиране и обновяване на програмите.

В началото на летния семестър на миналата година бе проведено обсъждане на учебния план на „Българска филология” с участието на студенти, преподаватели от различни катедри и ръководството на Факултета. Предназначението на срещата бе да се осъществи обратна връзка със студентите и да изложат те предложенията си за евентуални промени в програмите и плановете.

Едно от предложенията бе за въвеждането и на друг избираем модул, освен този за придобиване на професионалната квалификация „Учител“, за студентите от „Българска филология“. Впоследствие бе разработен план за избираем модул за придобиване на квалификация „Филолог със специализация по езикови технологии“ от екип преподаватели с ръководител доц. Атанас Атанасов. Модулът бе одобрен от Факултетния съвет на ФСлФ, както и от Учебната комисия на Софийския университет, и бе утвърден от Академичния съвет на Университета през септември 2024 г. От началото на настоящата академична година модулът е включен в учебния план на „Българска филология“ и може да бъде избран от студентите в трети курс на специалността, както и от всички следващи випуски.

През миналия семестър започна и подготовка за въвеждането на нова бакалавърска специалност във Факултета – „Учител по български език и литература и история“. Специалността е дуална и съвместна с Историческия факултет на Софийския университет.

Създаването на нова специалност се случва за първи път през последните 30 години след въвеждане на обучението по „Балканистика“ през 1994 г. Учебният план е опит на Факултета да отговори на определени обществени очаквания, като обучава специалисти с бакалавърска степен за училища с недостатъчен хорариум по един от двата специализирани

профила. Недостигът на учители в голяма част от българските средни училища също е сред определящите мотиви за обединяване усилията на двата факултета при подготовката на новата специалност.

Като имаме предвид факта, че МОН трайно намалява бройките за филолозиите и тази година обявеният прием за БФ беше 100 човека, смятаме, че новата специалност е шанс да привлечем още студенти за Факултета.

Замисълът за специалността е мотивиран и от нарастващия интерес към специалностите с квалификация „Учител“. Специалността има потенциала да увеличи, както се спомена, обучаваните във Факултета студенти, тъй като е с професионално направление 1.3 – Педагогика на обучението по..., т. е. броят приемани в нея студенти ще бъде извън план-приема за направление 2.1 – Филология, в което са останалите ни специалности. Наличието на такава специалност освен това ще осигури необходимите за функционирането на катедра „Методика на обучението по български език и литература“ задължителни часове, след като за всички специалности на Факултета педагогическият модул вече е избираем. Тоест, тази специалност към момента е единствената възможност колегите от катедри „Методика“ и „Български език като чужд“ да имат право на академичен растеж и да привличат нови асистенти, защото с избираем модул или без лекционни задължителни часове не могат да се обявяват конкурси.

Учебният план на бъдещата специалност премина през широко обсъждане във Факултета и бе приет от Факултетните съвети на нашия и на Историческия факултет. Предстои обсъждането му в Учебната комисия на Университета, като приемът в нея би трябвало да започне от следващата учебна година.

По отношение на предлаганите от Факултета курсове за следдипломна квалификация се запазват тенденциите от предходните години – през 2023/2024 г. в СДК „Учител по БЕЛ“ са зачислени 18 души, а в СДК „Учител по руски език“ – 12 души. Завършилите СДК „Учител по БЕЛ“ през периода са 8, а СДК „Учител по руски език“ – 3.

През януари 2024 г. се проведе среща между базовите учители към Факултета по славянски филологии, преподавателите от катедра „Методика на обучението по български език и литература“ и деканското ръководство. Срещата беше важна за осъществяването на обратна връзка с училищата, където се обучават студентите на Факултета, записали педагогически профил и донесе полезна информация за възможностите за по-ефективното сътрудничество между Факултета и средното училище. Такива срещи ще продължат да се провеждат регулярно веднъж годишно.

ОКС „Магистър след висше образование“

Приемът в ОКС „Магистър след висше образование“ и тази година дава основание за удовлетворение. Общият брой записани студенти е 98, като от тях държавна поръчка са 67, а в платена форма са 31. Детайлна информация за приема в отделните програми се предлага в следната таблица:

Справка магистри 2024/2025

Програма	Специалисти		Неспециалисти		Общо
	ДП	ПО	ДП	ПО	
Преводач-редактор	16	2	6	2	26
Интерпретативна антропология	-	-	-	-	-
Компютърна лингвистика задочно	1			1	2
Компютърна лингвистика редовно	7				7
Лингвистика	6		1	1	8
Литературата - творческо писане	3		2	1	6
Литературознание	11		1		12
Старобългаристика	1			1	2
Старобългаристика (задочно)	-	-	-	-	-
ОБЕЛСУ (редовно)	2				2
ОБЕЛСУ (задочно)	2	2	6	2	12
Литература, кино и визуална култура	8		1	1	10
Трансгранична				1	1

българистика - редовно					
Трансгранична българистика - задочно	1			1	2
Опазване на бълг. книжовно наследство задочно			1		1
Приложна лингвистика – преподаване на български език като чужд	1			1	2
Език, култура, превод	4	1		1	6
Руска литература, култура и художествен превод	-	-	-	-	-
Общо	61	5	20	13	99
Общо	66		33		99
Общо	99				

Броят на записаните студенти в магистърските ни програми е абсолютно идентичен на този от миналата година, което – ако се наложи като трайна тенденция – е един добър резултат.

По време на кампанията тази година отново се върнахме към информационните срещи с кандидати в програмите ни. Проведохме една такава среща през пролетта, която беше доста успешна. Самата кампания по набиране на кандидати също стартира още през месец юли. Специални благодарности за отличното ѝ провеждане заслужава г-жа Анни Драганова.

Кандидатите бяха над 100, като се запазва, както отбелязахме, добрата тенденция от миналата година. Няма как отново да не отчетем ползата от възможността бакалаврите да завършват с дипломна работа. Голяма част от студентите, защитили в катедрите „Българска литература“, „Теория на литературата“ и „Български език“ станаха магистри в МП „Преводач-редактор“, МП „Литературознание“ и МП „Лингвистика“.

Извън нашите студенти, продължаваме да привличаме студенти от ФКНФ, от ФЖМК, от НАТФИЗ и НБУ, както и от университетите в Пловдив и Благоевград. За поредна година имаше проблем със сериозно намалените места за държавна поръчка (макар че тази година има лек ръст в отпуснатите ни бройки), но благодарение на добрата ни работа с отдел „Образователни дейности“ и персонално – с г-жа Албена Григорова и г-жа Антоанета Бечева - успяхме и тази година да класираме в тази форма на обучение максимален брой студенти.

Завършилата кампания показва, че и през настоящата учебна година трайно добро е представянето на програми като МП „Преводач-редактор“, „Литературознание“, МП „ОБЕЛСУ“, „Лингвистика“ и „Компютърна лингвистика“. Наблюдава се интерес към новата програма на катедра „Български език като чужд“, както и към задочната форма на програмите, които я предлагат. Изобщо, радостно е, че и тази година стартираха почти

всички магистърски програми на Факултета, което показва, че трябва да пазим всички свои програми, включително „бутиковите“.

Прием в образователната и научна степен „Доктор“

През периода от 1.10.2023 г. до 20.10.2024 г. във Факултета са зачислени общо 27 докторанти, от които 23 в редовна и задочна форма по държавна поръчка и 4 в различна от тази форма. Данните за новозачислените докторанти са показани в Таблица 1.

Редовно ДП	16
Задочно ДП	7
Платено обучение	1
Постановление 103 на МС	2
Споразумение между МО на РБ и МО на КНР	1
Общо	27

Таблица 1. Зачислени докторанти във ФСлФ според формата на обучение

В Таблица 2 са представени данни за кандидатствалите и приетите по държавна поръчка, разпределени в двете кандидатдокторантски сесии – основен прием и допълнителен прием. От Таблица 2 се вижда, че делът на приема в двете сесии е относително равномерно разпределен – 13 приети докторанти в основната сесия и 10 в допълнителната.

Основен прием 2024			Допълнителен прием 2024			Общо приети
Кандидатствали	Редовно	Задочно	Кандидатствали	Редовно	Задочно	

						ДП
18	10	3	13	6	4	23

Таблица 2. Кандидатствали и приети в редовна и задочна форма на обучение по държавна поръчка

В Таблица 3 е показано разпределението на новозачислените докторанти по програми. От данните се вижда, че през периода октомври 2023 – октомври 2024 г. най-много докторанти са били приети в докторските програми „Български език“, „Общо и сравнително езиковедие“ и „Фолклористика“.

2.1. Филология. Български език	5
2.1. Филология. Българска литература	2
2.1. Филология. Славянски езици	2
2.1. Филология. Руска литература	2
2.1. Филология. Общо и сравнително езиковедие	5
2.1. Филология. Теория и история на литературата	3
2.1. Филология. Литература на народите на Европа, Америка, Африка, Азия и Австралия	2
2.1. Филология. Фолклористика	4
1.3. Педагогика на обучението по...	2

Таблица 3. Разпределение на зачислените докторанти по програми

Общо действащите докторанти във Факултета за периода са 71. Защитилите през този период са 16.

Ако сравним с миналата година (октомври 2022 – октомври 2023), когато са зачислени общо 18 докторанти, през тази година има повишение на зачислените докторанти – общо 27, което води и до повишение на броя на

действащите докторанти – 43 през миналата година и 71 през тази година. Всъщност на фона на отчетите от последните 8 години, за първи път броят на новозачислените докторанти надхвърля 20, и то значително. Изводът е, че през 2024 г. има повишен интерес към обучението в образователната и научна степен „доктор“ във Факултета. Отчитаме, както се спомена, и намаляване на процента на незащитилите докторанти.

Докторантско училище

През академичната 2023-2024 г. докторантското училище на ФСлФ продължи да функционира успешно. Предлаганите докторантски курсове от Факултета за изминалата академична година са 9, през зимния семестър са записани 18 участници в курсовете, а през летния – 65. За академичната 2024-2025 сме предложили на ФС и той е одобрил два нови избираеми курса: „Между граматиката и речника“ на проф. Петя Осенова и „Информационни ресурси и услуги на Университетската библиотека“ на доц. Биляна Яврукова. С това отговаряме на изискването за повече и по-разнообразни избираеми курсове за докторанти.

Международна дейност

Изминалата година беше много добра по отношение изпълнението на международните ни проекти. Реализираха се много мобилности, както и гостувания на чужди преподаватели. Във всеки един от семестрите във Факултета се обучаваха по над 15 студенти от университети, с които имаме договори по „Еразъм +“. Почти всички идващи студенти по „Еразъм+“ изучаваха български език, както и руски. В това отношение най-голям

ангажимент към тях имаха колегите от катедрите по „Български език като чужд“, „Руски език“ и „Руска литература“. Продължи и обучението на китайски студенти, както и на студенти, приети по различни спогодби. Задълбочи се обменът на японски студенти, желаещи да изучават руски език.

ФСлФ продължи да е сред факултетите с най-висока преподавателска квота по програма „Еразъм+“. Сериозно е и финансирането, което имаме по SUMMIT, по което колеги от Факултета пътуваха на кратки специализации или за участия в международни конференции.

През изминалата година продължи относително активното участие и на студентите от двете степени на обучение, както и на докторантите в мобилността с цел обучение. Традиционно най-активни бяха студентите слависти, както и тези от „Преводач-редактор“, но се наблюдава активизиране на интереса към „Еразъм+“ и от студентите от БФ и РФ. Забележимо развитие има и в участието на студенти от Факултета в „Еразъм“ практиките, които стават все по-привлекателни, особено за магистрантите от Факултета.

Съвместно с колегите от катедри „Славянско езикознание“ и „Славянски литератури“ бяха предприети общи действия за подновяване на договорите на лекторите по славянски езици във Факултета. През тази година всички профили в „Славянска филология“ ще имат лектори. Радостно е, че предстои да дойде и лектор по украински език.

По инициатива на СУ беше приета нова процедура за лекторатите по български език, като идеята е те да са по-краткосрочни и да има възможност млади преподаватели да пътуват за определен период, като се избегне блокирането на щатни позиции за дълги периоди. В момента в някои катедри

има щатни бройки, блокирани от 2014 г. насам. Затова и ФСлФ ще инициира възможността защитили докторанти да могат да кандидатстват за позицията на лектори.

Програма „Българистика“

Ръководената от проф. Анна-Мария Тотоманова програма през втората година от своето съществуване организира или подпомогна следните дейности:

Продължи поддръжката на учебния сайт **e-Medievalia**, който съдържа дигитални ресурси за обучение в областта на медиевистиката, а някои от основните курсове се предлагат и на английски език. Поддръжката включва и администрирането на новите студенти от страната и чужбина, ползватели на системата <https://e-medievalia.uni-sofia.bg/moodle/?lang=bg>

Продължава дигиталният набор на нови средновековни български текстове за попълването на **системата Histdict**, която в момента е в процес на надграждане и реконструкция. Изследователите и студентите ползват все още стария сайт <https://histdict.uni-sofia.bg/>, който съдържа текстови корпус и речници, както и електронни инструменти за изработката им.

С подкрепата на програмата СУ прие трима утвърдени чуждестранни учени, които изнесоха публични лекции, а и се включиха в различни проекти:

1. Проф. д-р Георги Минчев, Лодзки университет, Полша, ноември-декември 2023; работи по ново критическо издание на *Беседа против богомилите* от Презвитер Козма.
2. Доц. д-р Елена Крейчова, Масариков университет, Бърно, Словакия, юли-август 2024: Семинар по превод (подготовка на бъдещи преводачи от и на български език за работа в съдебната система, в структурите на ЕС и др.) и

работа по проекта *Překlad a jeho lexikografická podpora v slovanském jazykovém a kulturním areálu*, <https://www.muni.cz/en/research/projects/69556>.

3. Доц. д-р Каталина Пую, Букурещ, Румъния, юли-август 2024, изследвания върху съвременната българска драматургия и консултации с доц. Бойко Пенчев.

Катедрата по български език като чужд на 14.06.2024 г. организира среща с представителите на институциите партньори по Програмата и на други ВУ, които обучават чуждестранни студенти, за съвместни действия по разработването на изискванията за степента на владеене на БЕ според 6-те нива на Общата европейска референтна езикова рамка. Същевременно се разработват електронни помагала за изучаването на БЕ като чужд и се планира създаването на сайт за представянето и използването им.

Беше проведен и Деветият международен колоквиум по старобългаристика, София 28 -30 август 2023, с участието на 38 изтъкнати изследователи от десет държави – България, Великобритания, Германия, Гърция, Италия, Литва, Полша, Сърбия, Нидерландия и Чехия, като трима от тях са почетни доктори на СУ – професорите Уилям Федер, Александър Наумов и Марк Гелер.

Програмата подпомогна Втората международна научна конференция „Българистични езиковедски четения“, 23-24 ноември 2023; беше организирана и Кръгла маса „950 години от появата на най-ранния препис на Симеоновия сборник“ – 12 декември 2023.

С подкрепата на програмата двама колеги от ФСлФ взеха участие в международната научна конференция „Пътят на светлината“, Атина, 10-11.05.2024, организирана от Българското дружество „Будители“ и

българското училище „Св. св. Кирил и Методий“ по случай празника на светите солунски братя и 20-годишнината от основаването на училището. Събитието се проведе под патронажа на вицепрезидента на Република България. Проф. д-р Маргарет Димитрова изнесе доклад на тема „Из историята на старобългарската норма“, а доц. д-р Диана Атанасова – „Светите братя Кирил и Методий – апостоли на Европа, на нациите и на езиците“. Доц. Владислав Миланов и проф. Надежда Сталянова гостуваха с лекции в Неаполския университет „Ориентале“, Венецианския „Ка’ Фоскари“ и Европейското училище в Брюксел.

СУ беше домакин и на Ежегодната конференция на Европейската асоциация за библейски изследвания (EABS). В конференцията взеха участие 500 учени от всички континенти, като едновременно се провеждаха от 20 до 24 сесии на различните изследователски групи. България беше представена с над 30 участници (16 от тях от СУ, в частност – от ФСлФ). Проф. Анна-Мария Тотоманова беше председател на Организационния комитет на конференцията.

Летен семинар

Шейсет и първият летен семинар за чуждестранни българисти и слависти на СУ „Св. Климент Охридски“ се проведе от 14 юли до 03 август 2024 г. в базата на Националния учебен център на Българския червен кръст в с. Лозен. В него взеха участие 74 студенти и преподаватели от 35 университета и научни средища в Европа и Азия. И през това лято нямаше участници от Русия и Беларус, но възстановиха традиционното си присъствие българисти от Китай и за пръв път имахме участник от Виетнам. Сред участниците имаше силно азиатско присъствие. Студентите от Китай бяха на високо езиково равнище, докато сред избраниците от Япония и Южна Корея

преобладаваха колеги с липсващи предварителни умения в сферата на нашия език, литература и култура. Занятията по практически български език водиха петима преподаватели от ФСлФ, а специализираните семинари по български език и превод и българска литература и културна антропология на българите – 25 колеги, от които 20 от ФСлФ, двама от ИФ и по един от ФКНФ, ФЖМК и ЮЗУ. За чуждестранните участници се грижиха директорът на Семинара проф. Панайот Карагъзов, секретарят д-р Владимир Колев и четирима сътрудници, на които деканското ръководство изказва специална благодарност.

Научно-изследователска и издателска дейност

Средствата, постъпили във Факултета по различни пера за научно-изследователска и издателска дейност, възлизат на 498 960, 34 лв.

За проекти по НИС на СУ „Св. Климент Охридски“ бяха отпуснати 81 013 лв. Одобрени са 27 проекта, от които 17 тематични, 5 форума и 5 издания. Работата по тях продължава, отчетите ще бъдат предоставени през декември 2024.

За издателска дейност са отпуснати 40 116 лв. Към 15.10.2024 са изразходвани 21 123 лв., от които за doi – 170.35 лв. От заявените в Издателския план над 60 заглавия са реализирани 12, като се наложи извършването на две актуализации на плана от ФС в рамките на година. За бързите темпове и своевременно издаване на направените заявки допринесоха с професионалната си работа редакторките на ФСлФ – Елка Миленкова и Лора Султанова. Отличното сътрудничество с Издателството на СУ в лицето на директора проф. Валери Стефанов и гл. редактор Гергана

Борисова позволи всички издания да бъдат реализирани в предвидените срокове.

Ето и списък на отпечатаните заглавия:

1. Гургана Ганева. *Модални значения възможност и вероятност в българската езикова история*
2. Катерина Войнова. *Жанрови и стилистични особености на онлайн медиите*
3. Ноеми Стоичкова, Яница Радева, Мартин Колев (съст.). *Гласове на другостта*. Сборник с доклади от научна конференция с международно участие, проведена в Софийския университет „Св. Климент Охридски“, 2–3 ноември 2022 г.
4. Ласка Ласкова. *Времената в изречения с ментални предикати (Предикати за перцепция)*
5. Дарина Младенова. *От лингвистична география към ареална лингвистика. Теория и практика на анализа на късни явления в българския език*
6. Владимир Манчев. *Учебное пособие по русскому языку для болгарских студентов, изучающих специальность „Туризм“*
7. Албена Стаменова и кол. (съст.). *Полемки и избори*. Сборник с доклади от Международна конференция *Петнадесети славистични четения*, София, 16–18 юни 2022 г. Том първи
8. Елена Дараданова и кол. (съст.). *Полемки и избори*. Сборник с доклади от Международна конференция *Петнадесети славистични четения*, София, 16–18 юни 2022 г. Том втори
9. Красимира Алексова. *Социална психология на езика*

10. *Събка Богданова. Пандекти на Никон Черногорец. Среднобългарски превод. Втора част*
11. *Ивета Ташева. Езикът на лекарите днес*
12. *Красимира Алексова. Презумптивът в съвременния български език*
13. *Сирма Данова. Какъв ни е Паусий? Християнство и национализъм в културната биография на „История славянобългарска“*
14. *Мирена Пацева. Морфологични и прозодични аспекти при акцентуването на съществителни имена в българския език*
15. *Ласка Ласкова. Предложните изрази в българския език (Деадвербиални комитативни предложни изрази)*

II. Периодика

1. ГСУ – отпечатан том 108/2023
2. ГСУ – под печат том 109/2024
3. „Литературата“ – отпечатани кн. 31/2023 г.; кн. 32/2024
4. „Съпоставително езикознание“ – отпечатана кн. 1/2024
5. „Българска реч“ – отпечатана кн. 1/2024
6. „Съвременна лингвистика“ – под печат е кн. 1/2024
7. „Филологически форум“ – отпечатани бр. 2/2023; бр. 1/2024

III. Книги под печат

1. ГСУ том 109/2024
2. *Ноеми Стоичкова, Мартин Колев, Виктория Викторова (съст.). Периферията: модуси на функциониране и начини на интерпретиране. Сборник с доклади от научна конференция с международно участие,*

проведена в Софийския университет „Св. Климент Охридски“, 14–15 ноември 2023 г.

3. *Класика и канон в руската литература. Поглед от XXI век.*
Колективна монография. Съставител и научен редактор проф. д-р Людмил Димитров

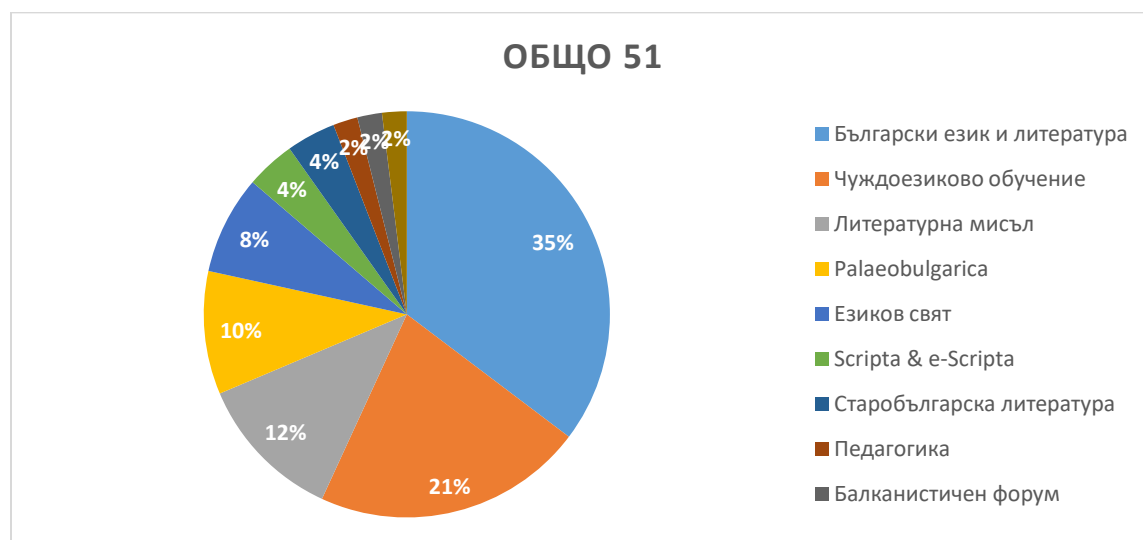
За проекти по SUMMIT (втора сесия) ФСлФ получи 226 081.00 лв. Одобрени са 4 научноизследователски проекта с ръководители проф. Надежда Стаянова, проф. Красимира Алексова, доц. Бойко Пенчев, доц. Камелия Спасова. Изпълнението на проектите продължава, продължава и работата по спечелилите предложения през първата сесия.

През тази година след известно прекъсване беше възобновен конкурсът за „Млади учени и постдокторанти“. По него бяха отпуснати 68 462.82 лв. Проведоха се две сесии за кандидатстване. Бяха одобрени 2 постдокторантски гранта и 4 за млади учени. Заради наличието на финансов остатък бяха направени постъпки за удължаване на сроковете за изпълнение на проектите на младите учени. В резултат на това всички отпуснати средства бяха изцяло усвоени.

За публикации в реферирани и индексирани издания бяха приведени средства в размер на 83 288.34 лв. Според верифицирани данни от отдел „Научна и проектна дейност“ на СУ общият брой статии на ФСлФ е 77. Десет от тях са рецензии, отзиви, представяния, а 5 са статии с процентно участие на учени от Факултета. Въз основа на приети през септември 2024 г. *Критерии и методика за разпределение на средствата*, всяка пълнозначна статия се хонорува с 1209 лева, а всяка рецензия (отзив, представяне) с 604.5

лв. Докладите за изплащането на средствата са пуснати още в първата половина на септември 2024.

Статистиката показва, че 8 от всички публикации са в чужди издания. Останалите са в български. Профилът и насочеността са представени в следната графика:

Извън тези източници на финансови средства през следващите 5 години Факултетът ще получи и допълнителни средства за разработване на докторантски изследвания по проект BG05SFPR001-3.004 – *Подкрепа за развитие на проектна докторантура*. Съвместно с Факултета по философия, Факултета по журналистика и масови комуникации, ФКНФ и ФНОИ беше спечелен проект, чиято финансова подкрепа възлиза на 3 млн. лева. ФСлФ ще има възможност за реализиране на 4 докторантури в рамките на проекта, а финансовото изражение се очаква да е в размер на около 500 000 лева за целия срок на договора.

Допълнителни възможности за привличане на средства могат да се търсят по линия на Фонд „Научни изследвания“ към МОН. Фондът финансира научни конференции, като подаването на заявки е целогодишно, а средствата се отпускат на три сесии. През изминалата година нямаме подадени предложения за ползване на този ресурс. Редколегиите на издаваните от ФСлФ списания също могат да се възползват от финансиране по направление „Периодика“ на ФНИ към МОН. Използването на тези 2 финансови инструмента би освободило средства в размер на около 20 000 лева, които могат да се пренасочат към тематичните проекти. Немалки възможности могат да се открият и по линия на Националната научна програма „Развитие и утвърждаване на българистиката в чужбина“, която ще се реализира до края на календарната 2025 г.

През отчетния период бяха организирани и проведени следните конференции:

Литературата и преходът след 1989 г., 1–2.02.2024

Научна конференция „Леност и скука в българската литература“, 2-3.02.2024

Юбилейни четиридесети „Кирило-Методиевски четения“, 20.05.2024

Шестнадесети славистични четения на тема: „Памет и история в славянските езици и литератури“, 30-31 май 2024

Втора международна научно-приложна конференция „Контакт на езици и култури. Съвременни ресурси в обучението по български език като чужд/втори“, 17–19.09.2024

Международна конференция по българистика, 4-5.10.2024

Международна научна конференция „Балкански паралели“, посветена на 30-годишнината от основаването на специалност „Балканистика“, 17-18.10. 2024 г.

XVI международна научна конференция „Драгоманови студии“, 5-6.11.2024

Конференция за млади филолози „Патос и логос“, 25.10.2024

Специално открояваме последната, защото тя стимулира студентите и младите учени, като им осигурява възможност за диалог, както помежду им, така и с техните ментори. Нещо повече, благодарение на тази конференция ФСлФ се нареди сред факултетите, които предлагат на своите студенти сериозна територия за научна изява. Благодаря на целия екип, който работи в тази посока, и конкретно – на доц. Надежда Стоянова и гл. ас. д-р Мария Русева.

За стимулиране на издателската дейност във Факултета бяха направени промени в статута на двете награди за книга на млади и утвърдени учени. Паричната награда е в размер на 500 лева. На конкурсната сесия за книга за утвърден учен бяха получени 15 заявки от всички лингвистични центрове в страната. Наградата бе присъдена на проф. Валентин Гешев за книгата „История на българския език. Езикова структура, книжовна традиция, степен на обособеност“. На второ и трето място съответно бяха класирани изданията на проф. Красимира Алексова и гл. ас. Мартин Стефанов.

В резултат на софтуерни промени се наложи обновяването на профилите на колегите в НАЦИД. Това беше направено за три години назад и в момента всички членове на ФСлФ имат актуални списъци за публикационната и проектната си активност.

Започна публикуването в библиотечния репозиториум на дипломните работи на студентите, което осигурява широк достъп до изследванията на младите колеги. С помощта на директорката на Централна университетска библиотека доц. Биляна Яврукова и със съдействието на колегите от Катедрата по славянско езикознание започна дигитализацията на всички дипломни работи, защитени под научното ръководство на проф. Цветана Романска-Вранска. Те ще бъдат част от общия архив на проф. Стоян Романски и проф. Цветана Романска.

Някои законодателни промени облекчиха режима за достъп до учебна литература, в резултат на което студентите вече имат достъп от Интранет мрежата на СУ до над 185 заглавия, което в значителна степен облекчава подготовката им. Всичко това стана възможно и поради разбирането и съдействието, проявено от всички колеги от ФСлФ, предоставили списъци на литературата, както и позволение за достъп до техни публикации. Работата по удовлетворяване на потребностите от достъп до учебни материали продължава. Същевременно до 54 нарасна и броят на книгите, депозирани от преподаватели от ФСлФ в библиотечния репозиториум.

Като част от отчетния доклад, но и с благодарност към колегите, можем да споменем направените дарения към Библиотека „Филологии“, по данни от завеждащ библиотеката г-жа Симонета Соколова-Шопска. За периода октомври – декември 2023 г. са дарени 38 заглавия (40 тома), за януари – септември 2024 г. 138 заглавия (182 тома книги). В това число влизат както авторски изследвания, така и учебни помагала на български и други езици. Имената на колегите, дарили книги, са: проф. Амелия Личева, проф. Гергана Дачева, проф. Николай Чернокожев, проф. Юлияна Стоянова, доц. Добромир Григоров, доц. Камелия Спасова, доц. Владислав Миланов, доц. Екатерина

Търпоманова, доц. Цветана Ралева, гл. ас. Диана Иванова, гл. ас. Елена Христова, гл. ас. Енчо Тилев, гл. ас. Мария Маринова, гл. ас. Мартин Стефанов, гл. ас. Райна Камберова, гл. ас. Славей Димитрова, Биляна Васич, Вихрен Митев, Георги Димитров, Мирослава Лазарова, Петър Трендафилов, Теодора Венедикова, Дилян Бенев.

Публичност и дигитализация

По отношение на публичността и оптимизирането на работата на ФСлФ бяха направени няколко промени, чиито ефекти могат да се оценят като положителни.

На първо място, създаде се нов уебсайт на ФСлФ, който придаде по-добра видимост на информацията за работата на колегите във Факултета. Нещо повече, отговорихме на желанията на студентите ни за модерен и полезен за тях сайт, който да не отстъпва на сайтовете на останалите факултети. По сайта огромна работа беше свършена от проф. Николай Папучиев, гл. ас. Лилия Желева, гл. ас. Майя Русева, Ружа Мускурова, както и отговорниците по катедри.

Обособени са менюта, в които акцентът се поставя върху образователната мисия и научната дейност на структурното звено, създадени са информационни блокове, които да улесняват достъпа и комуникацията както вътре във ФСлФ, така и с външни партньори и потребители. Всички колеги имат постоянен бърз достъп до информация. Вградени са формуляри за записване в избираемите модули за специалност „Българска филология”, публикувани са основни формуляри, които са задължителни за изследователската работа и обучението на докторантите. Налични са и

формуляри, с помощта на които могат да се правят заявки за архивиране на авторски книги в публичния репозиториум на Централната университетска библиотека.

На следващо място може да се посочи създаването на Фейсбук и Инстаграм страници на Факултета. В резултат на проактивна политика за присъствие в социалните мрежи Факултетът подобри видимостта си, от една страна, и подобри интерактивността в комуникацията със студентите и кандидат-студентите. Бяха направени илюстративни видеоматериали, чиято цел е засилване информираността за процедурите за кандидатстване в бакалавърските и магистърските програми на ФСлФ. Цялата дейност по този тип промотиране на Факултета, в която много активно се включи и Студентският съвет, се ръководи от Арманда Димитрова и Франческа Земярска.

Системата за електронно обучение Мудъл също беше използвана за по-добра свързаност и информационен обмен между колегите през отчетния период. Започна публикуването на протоколите от факултетните съвети, деканските съвети и месечните бюлетини на отдела за научна и изследователска дейност на СУ. Платформата е интерактивна и предполага възможности за бърза размяна на мнения и обсъждане на важни въпроси. Всеки един колега от ФСлФ е с права на администратор и може да въвежда информация, важна за записаните в платформата.

Направеното дотук разкрива нови полета за работа в сферата. Сред най-важните акценти е стимулиране на работата със системата СУСИ. Попълването на електронно генерирани протоколи, възможностите за нанасяне на междинни оценки, както и сигурният път за предаване и

съхраняване на документацията в отдел „Студенти“, е важен акцент в предстоящата работа през следващата година.

За съхраняване на защитаваните във Факултета дипломни работи се водят разговори с УЦИКТ за създаване на защитени пространства, в които да се депозират електронни копия на всички текстове. Необходимо е и създаването на специализирана зона със защитен достъп на сървърите на СУ за документите, свързани с акредитацията.

Създаването на зона за публикации с отворен достъп в рамките на дигиталното пространство на Централната университетска библиотека ще създаде нови възможности за научен обмен. Факултетът има готовност да се включи в кратки срокове, когато колегите от Библиотеката обезпечат инициативата. През тази година в публикационните отчети беше включен раздел за публикации с отворен достъп, очакванията са тази тенденция да се разширява и стимулира, в това число и финансово.

Създаването на самостоятелни уебсайтове на периодичните издания и използването на платформи за анонимно рецензиране като ScholarOne Manuscript и Open Journal System, позволяващи проверка и на рецензентската активност на колегите, е важна предпоставка за индексване на периодичните ни издания в Scopus и Web of Science. „Литературата“ и „Филологически форум“ са абонирани и използват ScholarOne Manuscript, „Съпоставително езикознание“ има абонамент, без да използва възможностите на платформата, „Сравнително литературознание“ има Open Journal System, останалите издания могат да разчитат на съдействие за интегриране на платформите.

Кариерно развитие

За отчетния период обявените конкурси, завършили или в процедура, са 10.

Ето и колегите, които преминаха в други академични позиции:

Проф. д-р Ивета Ташева

Доц. д-р Гергана Ганева

Гл. ас. д-р Мария Русева

Гл.ас д-р Франческа Земярска

Гл. ас. д-р Йоанна Нейкова

Гл. ас. д-р Владимир Игнатов

Ас. Габриела Терзийска

Предстоят конкурсите за доцент на гл. ас. д-р Ласка Ласкова, гл. ас. д-р Гергана Ганева и за професор - на доц. Мирена Пацева.

През отчетния период научната степен „Доктор на науките“ беше присъдена на проф. Людмил Димитров.

Като изследователи – R4 са назначени проф. Валери Стефанов, директор на УИ „Св. Кл. Охридски“, както и проф. Анна-Мария Тотоманова, ръководител на проекта „Българистика“. Удължен е договорът на 1 колега.

ФС утвърди предложения, направени от катедрите, като гост-преподаватели за срок от една година да бъдат назначени проф. Милена Кирова, проф. Панайот Карагъзов, проф. Миглена Николчина, проф. Татяна

Алексијева, проф. Искра Христова, проф. Маргарита Младенова, проф. Валентин Гешев, проф. Найда Иванова, доц. Стилијан Стойчев.

Факултетната акредитационна комисија с председател доц. д-р Анета Димитрова през отчетниот период атестира 22 преподаватели, които получиха положителни оценки за работата си.

Междувременно се създаде възможност за кариерно развитие на колегите от катедра „Методика на обучението по български език и литература” и катедра „Български език като чужд”, чрез споменатия нов учебен план за новата хибридна специалност в професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по...

Кариерен център

През март т.г. бе създаден Кариерен център към Факултета по славянски филологии. Появата му бе наложителна по няколко причини – в административно-институционален план наличието на кариерен център е необходимо за успешното представяне на Факултета при акредитационни процедури. Друг много важен фактор е нуждата студентите на Факултета да получават качествена помощ за професионалната си ориентация и информация за различните възможности, които филологическото образование предоставя за кариерно развитие.

През няколкото месеца от началото на съществуването си Кариерният център организира две кариерни обучения, осъществени в сътрудничество със сектор „Кариерно развитие“ на Университета, и участва активно в кандидатстудентската кампания на Факултета. В момента двамата сътрудници на Центъра (Кристиян Янев и Недялко Желев) преминават през

сертификационно обучение за кариерни консултанти, което ще повиши капацитета на Центъра и ще разшири дейността му.

За много кратко време, благодарение на изключителната активност на колегите, нашият Кариерен център се превърна в един от най-работещите в рамките на СУ „Св. Кл. Охридски“. Беше изготвен правилник на Кариерния център, приет на Факултетен съвет на 09.04.2024. Сред по-съществените акции, които обещават въвличане на студентите ни в стажове и практики, са организационна среща с Цветелин Николов (съосновател и отговорник за развитието на бизнеса на платформата Pleggi), във връзка с възможността за сътрудничество между стартъпа Pleggi и ФСлФ при организирането на Кариерен форум; срещата с неправителствената организация „За доброто“ във връзка с възможността за стажове за студенти на Факултета, както и множеството контакти с фирми и неправителствения сектор.

Благотворителни каузи

През следващите години ФСлФ ще направи опит да развие някои благотворителни каузи, свързани с подпомагането на талантиливи деца в неравностойно положение, както и на четенето сред най-малките. Първата подобна акция се проведе по случай 24 май, когато група от преподаватели и докторанти от Факултета се срещна с деца в неравностойно положение. Инициативата беше осъществена съвместно с Фондация „Дечица“. Екипът от Факултета направи дарение за библиотеката на фондацията. То включваше книги, специално подбрани и съобразени с възрастовите групи и интересите на подрастващите. Заедно децата и преподавателите прекараха един следобед в споделено четене на приказки, разказване на истории, рецитиране на

стихотворения и разговор върху теми като силата да променяш света около себе си.

Национални и международни награди

Доц. д-р Ани Бурова –отличието *Artis Bohemiae Amicis*, връчвано от Министъра на културата на Чешката република, с който ежегодно от 2000 година се удостояват личности, които са допринесли или допринасят за популяризирането на чешката култура в Чехия и в чужбина.

Проф. дфн Анна-Мария Тотоманова е наградена с медал на Университета в Лодз за приноса ѝ в научната и развойна дейност на Факултета и Център Церанеум.

Проф. дфн Валери Стефанов - Награда „Хр. Г. Данвов“ за работата на Университетско издателство.

Проф. дфн Амелия Личева (съвместно с доц. д-р Дария Карапеткова) – Награда „Хр. Г. Данов“ за организирането и провеждането на Софийския международен литературен фестивал.

Материално осигуряване на преподавателската и научната дейност

Ръстът на заплатите в СУ и за преподаватели, и за администрация (макар че въввтория случай той не е достатъчен) е нещо, което всички можем само да приветстваме. Увеличенията станаха възможни благодарение на добрия диалог на ректорското ръководство с МОН, а и със служебния кабинет като цяло.

Извън това деканското ръководство активизира и някои допълнителни възможности. С оглед на политиката на СУ, която стимулира поемането на работа извън длъжностната характеристика, през тази година се опитахме да стимулираме част от младите асистенти, които са натоварени и с някои административни дейности, което води и до ръст в заплащането им.

С подписването на новия Колективен трудов договор обаче допълнителните възнаграждения и на администрацията, и на младите асистенти са фиксирани към старите заплати и не подлежат на индексирание, което поставя пред сериозни трудности деканското ръководство в желанието колегите да имат малко по-адекватно заплащане.

По отношение на преподавателите традиционно продължава и заплащането на наднормените часове.

Много усилия деканското ръководство хвърли и в обновяването на материалната база във Факултета. Бяха ремонтирани част от кабинетите, като някои от тях се превърнаха и в учебни зали, за което благодарим на колегите, които се решиха на тази стъпка. Специално искам да открия започналия ремонт на зала 176А, която очакваме да превърнем в практична и красива аудитория. Бяха ремонтирани и обзаведени два от апартаментите на лекторите, беше почистен покривът на Филологическата библиотека. Постарахме се за част от кабинетите и залите да има и ново обзавеждане. Даваме си сметка, че ремонтите предизвикват и някои неудобства, но амбицията ни е да приведем материалната база на Факултета в относително задоволителен вид, за да може поне малко да отговорим на очакванията и на колегията, и на студентите.

Благодарение на доц. Цветанка Аврамова и доц. Ани Бурова получихме дарение от 20 лаптопа и 10 монитора, всички марка Dell в отлично състояние, които ще бъдат използвани, за да заменят остарялата техника. Дарителят е Broadcom. Получихме дарение и един проектор от Стопанския факултет, който замени този във Филологическата библиотека.

Уважаеми колеги,

Смятам, че изминалата година беше удовлетворяваща и очерта посоките, по които да продължим. Имаме набелязани много цели и идеи, пожелавам на всички ви здраве, за да имаме силите да ги реализираме. И още веднъж, благодаря на всеки един от вас за желанието да правим ФСлФ все по-конкурентен.

Проф. дфн Амелия Личева,
Декан на ФСлФ

Деканско ръководство:
доц. д-р Ани Бурова, проф. дн Николай Папучиев, доц. д-р Екатерина
Търпоманова